

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA
BUDAPESTA, VII., ILKA-UTCA
NRUL 36. :: TELEFON: 47-82.
MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3.50 cor. Pentru America pe un an 3 dolari.

Contactul Serbiei cu Ententa se face numai prin Albania

Lugano, 28 Oct. — Corespondentul din Roma, al ziarului »Stampa« află că consiliul de miniștri italian, care va avea loc mâine, se va ocupa de aproape de situația internațională. Și aci se recunoaște că situația Ententei în Balcani este foarte gravă. Reprezentantul Serbiei la Roma confirmă știrea că Bulgarii au ocupat orașul Uesküb. Vestea aceasta dureroasă, arată în ce situație extrem de critică se află Serbia, mai ales că-i s'a închis de dușmani toate legăturile cu statele Ententei la nord, la

sud și la est, — așa că Serbia mai poate întreprinde contactul cu Ententa numai prin Albania și Marea Adriatică.

Planul războiului în Balcani, stabilit între Berlin și Sofia — este acum adus la îndeplinire în toate punctele lui până la cele mai mici amănunte.

Impătrita înțelegere vede că toate mijloacele diplomatice i-s'au epuizat, fără să isprăvească ceva în Balcani. — Pe Grecia nu se mai poate conta — iar România puține speranțe oferă.

Prim ministrul Serbiei cere ajutorul Angliei

Berlin, 28 Octombrie. — »Telegrafen Union« află din Londra: Prim-ministrul sârb, Pašići, a trimis ziarului »Times« următorul apel spre publicare:

»Serbia face sforțări supraomenești pentru a-și apăra existența, și asta în înțelegere cu aliații ei mari. Austro-Ungarii, Germanii și Bulgarii au osîndit de aceia Serbia la moarte

Dușmanii noștri comuni se încearcă acum de douăzeci de zile să ne nimicească — cu tot eroismul soldaților noastre — cu tot eroismul soldaților noștri. Rezistența noastră nu poate dura până la infinit.

De aceia rugăm Anglia, să facă tot posibilul, ca să avem asigurarea, că trupele ei vor ajunge la noi și ne vor ajuta

ca împreună să putem apăra cauza comună, care e foarte amenințată.»

În alt loc al ziarului, »Times« scrie: Toate indiciile vorbesc de cauza pierdută a Serbiei. Mișcările de încercuire a bulgarilor constituie o mare primejdie pentru Sârbi. Știrile răspândite că armata puterilor centrale care luptă contra Serbiei e slabă — nu poate fi crezută. Generalul Mackensen — nu-i omul, care să pătrundă în Serbia cu forțe insuficiente. Chiar dacă se crede că Nișul va mai putea fi menținut de sârbi oarecare timp — trebuie totuși să ne așteptăm ca sârbi să fie curînd respinși din linia lor principală de rezistență. Dacă mai e cu putință un ajutor pentru Serbia, apoi nu trebuie să repetăm greșelile noastre grozave dela Dardanele.

Franța trece printr'o mare criză politică

Zürich, 28 Oct. — Președintele Republicii, Poincaré, s'a întors ieri pe neașteptate, la Paris, dela întâlnirea lui cu regele Angliei. Se vede că a fost chemat telegrafic de prim ministrul Viviani, pentru a se consfătui asupra situației întregului cabinet și asupra succesorului ministrului de externe demisionat, Delcasse.

După o altă știre din Paris, Franța nu numai că trece printr'o criză ministerială ci și printr'o criză prezidențială. Se vorbește deja de candidații la președenție: Dechanel, Ribot, Bourgeois.

Președintele Camerei franceze Dechanel a demisionat, pentru a se putea pregăti mai bine pentru alegerea de președinte al Republicii.

DIN ROMÂNIA

Psihologia marilor întruniri publice din București

Foarte plastic și cu o fină ironie zugrăvește ziarul »Minerva« starea de spirit ce domnește în ziua unei mari întruniri publice la București — cum a fost de pildă acea tinută Duminecă trecută de către »Federațiunea Unionistă«

Iată acest mic tablou de psihologie socială: Capitala are zilele ei mari, Aceste zile nu constau în manifestații de înfrățire și luminare a tuturor, ci în întruniri zgomotoase la cari chiaburii de prin provincie asistă cu satisfacția de a fi înțal gratis la un spectacol, iar agenții electorali din mahalalele Bucureștilor întrebunțează genialele lor fraze: »Așa e!« »Rușine lor!« »Jos cu ei!«

Pe urmă »imensă mulțime« se revarsă din negustorească stradă Carol pe întortocheata cale a Victoriei și manifestează. Agenții entuziasmați încă de dimineață, strigă pe reprize: »Trăiască d. XI!« și mulțimea înaintează până da de un cordon militar. Atunci s'aude câte un glas cavemos: »Înainte, băeți!« Cordonul e împins, soldații se opun, bătele văjje în aer, pumnii isbesc, dar isbesc și soldații cu paturile armelor. Încăerare, capete sparte, uniforme rupte, arestări. Intervin »fruntașii« la poliție să scape »victimele regimului« coborite în beciurile rezervate pungășilor de buzunare. Peste o oră apar ziarele cu ediții speciale și cu titlul peste pagină: »Oroșile bandiților dela guvern«.

Astfel se încheie »o zi mare« a Capitalei. Pentru demnitatea neamului, pentru prestigiul naționalismului, pentru onoarea țării și respectul datoriei soldatului, e bine, e înțelept, e necesar ca să fie înlăturate ciocnirile celor cari spun că luptă pentru întregirea neamului, cu armata care reprezintă forța fizică, concretă, prin care un stat își valorifică aspirațiile naționale și politice.

Respect armatei! Căna o vedeți, gândiți-vă la ce reprezintă ea, descoperiți-vă în fața ei, faceți-i ovații, — dar n'o loviți cu pietre și bastoane.

Să fie, lu... ponce, dacă sunt gasite necesare, dar cei cari le duc să păstreze calmul și demnitatea impuse de cele mai giele împrejurări prin care am trecut vre-odată

Cum răspunde guvernul român la campania războinicilor

După discursurile violente și demonstrația de Duminecă a politicianilor războinici grupați în jurul »Federațiunei Unioniste« — contra guvernului român — acesta din urmă răspunde astfel prin ziarul său »Viitorul«:

Conducătorii înjghebărilor neonaționaliste, cu Federația lor Unionistă, s'au ținut de cuvînt. Au vestit că vor trece la fapte. — și au trecut. Decât faptele pe

Prețul unui exemplar 6 fileri.

cari li-au săvârșit sunt din acelea cari osândesc pentru totdeauna pe aceia cari vor să aibă un rol în conducerea unui popor.

După o pregătire îndelungată și zgomotoasă, conducătorii înjghebărilor federate au ținut, în sfârșit, acea întrunire ce avea să fie monstră și care a fost — monstruoasă.

La întrunire au vorbit puțini, cum se cuvine unor oameni zoriți, și apoi, prin îndemnuri ațîțătoare, au trimis această mulțime să tulbure ordinea publică, să organizeze scandaluri, tocmai fiind că autoritatea în drept, prevăzătoare, luase măsuri pentru paza ordinii și respectul legilor.

Oameni cari au guvernat în această țară și cari sunt exasperați că nu mai pot governa, cari au cuvîntat odinioară în numele ordinii și cari își așteaptă azi mântuirea dela desordine, au îndemnat pe agenții lor și pe bieții minori naivi să meargă să calce măsurile polițienești luate, să facă demonstrații anarhice pe străzile Capitalei, în speranță că astfel, vor găsi prilejul, atât de rîvnit, de a desarma un guvern. Armata chemată să asigure respectul legilor,

a fost insultată și violentată de demonstrații asmutite.

Idealul național, toate sentimentele curate românești, invocate mișelește ca pretext pentru o campanie politică au dispărut în cadrul murdar al unei manifestații ce putea știrbi din prestigiul unui Stat organizat. Interesele mari ale ceasului de față n'au fost invocate de cât ca un stimulent la desordine, problemele naționale, cari nu pot fi rezolvite de cât cu chibzuință și cu pregătirea cuvenită, au fost pîngărite în scopuri de partid.

Rezultatul întrunirii și manifestației de ieri e un dezastru pentru partidele federate. Dacă mai era ceva care putea avea vre-o iluzie asupra scopului urmărit de aceste partide, întâmplările de ieri l'au edificat pe deplin.

De azi înainte — și mai mult ca până acum — cetățenii conștienți își vor întoarce cu desgust privirea dela niște oameni cari nu se sfiesc să speculeze greutățile, nevoile și aspirațiunile Statului român, în scopuri de parvenire politică.

Întâmplările de ieri din Capitală au servit la ceva. Au fost o lecție salutară și edificatoare pentru toată lumea.

nucha la est de Miedvicze. Armata lui Hindenburg a pătruns la sud de linia ferată Abel-Dunaburg, în regiunea Timșani, în pozițiile rusești pe o întindere de 2 klm., făcând prizonieri 6 ofițeri, 450 soldați, capturând o mitralieze și 2 aruncătoare de mine.

Poziția câștigată a fost apărată cu toate atacurile repetate rusești, numai cimitirul din Szaszali, un klm. la nord-est de Garbanovka, a fost evacuat în timpul nopții de trupele germane.

LUPTLE DIN APUS

- Perderile franceze în luptele aeriene.
- Germanii recâștigă unele pozițiuni.
- 1000 morți și 70 milioane pagube provocate de atacul Zepelinurilor. —
- Criza ministerială din Anglia. —

De pe frontul francez, rapoartele germane dela 26 și 27 Octombrie anunță că germanii au reușit să alunge pe francezii din tranșeele de 250 metri întindere, la nord de Le Mesnil, în Champagne, ocupate de francezi la 24 Octombrie. Germanii au prins acolo 5 ofițeri și 150 soldați. Pe drumul Lille-Aras decurge o luptă favorabilă pentru germani.

În lupta aeriană, locotenentul german Immelmann a doborât un al cincilea aeroplan, un biplan francez cu ofițeri englezi, cari au fost prinși. Alte 2 aeroplanne dușmane au fost prăbușite.

— Berliner Lokalanzeiger află din Copenhaga: Ultimul atac al Zeppelinurilor asupra Londrei a întrecut în efect toate atacurile trecute. O mie de persoane au fost omorite sau rănite. Pagubele materiale sînt evaluate la 70 milioane mărci.

— La blocul de bărbați politici din Anglia care se ridică contra proiectului guvernului englez de a se introduce serviciul militar obligator — s'au asociat încă 241 deputați.

— Presa engleză continuă să atace violent guvernul englez: »Times« scrie că guvernul lui Asquith e în pericol de a fi prăbușit, fiindcă s'a arătat incapabil de a duce războiul și pe terenul diplomatic, repede și cu hotărîre. Criza din Balcani, a provocat retragerea ministrului Carson. Parlamentul englez va avea acum să cerceteze de aproape felul cum a fost pregătită expediția la Dardanele și operațiile confuze și nesigure dela Salonic. Perspectivele în Orient sînt turbure — și ele vor fi și mai turbure.

RĂZBOIUL CU ITALIA

- Ofensiva generală italiană a slăbit.
- Venetia bombardată 2 și jumătate ore de aeroplan austro-ungare. —

Ofensiva italiană începe să slăbească, iar cronicarii militari străini chiar recunosc că ea se apropie de o prăbușire completă. La Doberdo, după raportul lui Höfer dela 26 Octombrie a domnit o liniște relativ, foarte înversunată însă au fost luptele la capul de pod Görtz Tolmino și la muntele Krn. Toate atacurile au fost respinse. La muntele Sabatino, italienii perzând acolo în zilele din

MERSUL RĂZBOIULUI

Navigațiunea pe Dunărea restabilită

- Trupele austro-ungare și germane s'au unit cu trupele bulgare. — Palanca cucerit. — Bulgarii ocupă orașul Krjazevaț. — Armata Hindenburg pătrunde în nouă poziții rusești la Duna-burg. — Succese germane pe frontul francez. — Ofensiva italiană a slăbit. — O nouă propunere a Ententei făcută Greciei.

Două evenimente mari au anunțat telegramele oficioase din 26 și 27 Octombrie: Primul fapt de mare importanță este că contactul între trupele bulgare și armatele austro-ungare și germane a fost restabilit în valea Timocului, la Dunăre, la răsărit de localitatea Brza-Palanca.

Al doilea eveniment însemnat este că navigațiunea pe Dunăre, a fost din nou restabilită, după un an și mai bine de întrerupere, din cauza că sârbii au minat Dunărea. Numeroase vapoare austro-ungare sînt de câteva zile ocupate cu curățirea cursului Dunărean de mine, ca astfel circulația vapoarelor să fie nestinjenită. Pentru puterile centrale e de mare folos recâștigarea Dunărei pentru transportul în Orient. Germania și Austro-Ungaria își asigură astfel o legătură sigură cu Turcia și Bulgaria — nu numai pentru transportul de produs economic, ci mai ales pentru transportul de munițiuni, de care are nevoie Turcia și Bulgaria. Tot pe Dunăre, Germania va mai putea trimete un număr de submarine în Marea Neagră, pentru apărarea coastei bulgare și pentru întărirea flotei turcești.

Dar și România va avea folos de restabilirea navigațiunei Dunărei, România fiind pentru exportul pe apă mult mai bine pregătită, va putea trimete grinele

ei în Austro-Ungaria și Germania, în uriașele ei șleperi.

Pe frontul rusec, se constată înaintarea forțelor austro-ungare și germane, firește în măsură mult mai mică și cu greutate mult mai mari ca înainte, dat fiind viguroasele contra atacuri rusești.

Armata lui Hindenburg, mai ales își croiește încet dar sigur tot mai mult drumul spre Dunaburg.

De pe frontul rusec, comunicatele dela 26 și 27 Octombrie anunță, că la sud-vest de orașul Czartorisk, trupele austro-ungare au respins mai multe atacuri ale diviziilor rusești și au prins 2 ofițeri și 500 soldați, capturând 2 mitralieze. Regimentele germane au respins pe dușman pe ambele părți ale drumului ce duce la Czartorisk. În regiunea aceasta, am prins 4 ofițeri și 1450 soldați și o mitralieze. Armata lui Hindenburg a trecut iară sectorul Illuxt la nord de orașul Illuxt. Atacuri rusești la răsărit de Baranovici și canalul Visoviszkoje au fost respinse. Armata lui Linsingen a luat cu asalt pozițiile rusești la răsărit de Kuki.

Din comunicatele dela 27 Octombrie reiese că alungarea rușilor la apus de Czartorisk, continuă, cu toată rezistența aprigă ce o opune dușmanul. Atacurile armatei lui Linsingen în acea regiune a ajuns până la linia Komarov-Kamic-

urmă cel puțin 2500 oameni. n'au mai reînțit atacurile lor de artilerie

In fața frontului Doberdo zac 3000 de cadavre italiene.

Și comunicatul dela 27 Octombrie al lui Höfer constată că ofensiva italiană n'a mai fost continuată nici pe ziua de ieri cu atâta risipă de munițiuni și oameni, ca în zilele trecute. Atacurile italienilor la muntele Krn, la capul de pod Tolmina și Goriza, la Doberdo, și Col di Lana au fost respinse toate. Spitalul nostru din Rovereto a fost bombardat cu granate de italieni.

— La 24 Octombrie după amiază, un aeroplan italian aruncând bombe asupra orașului Triest, unde a omorât trei persoane și a rănit mai multe — drept răspuns — au pornit în aceeași zi aeroplane austro-ungare spre Veneția și de la 10 jum. noapte până la 1, au aruncat bombe asupra arsenalului, centralei electrice, gării, lucrări de fortificații și alte instituții militare — pricinuind numeroase incendii. In dimineata următoare hidroplane austro-ungare au bombardat iară Venezia, în deosebi hala de aeroplane. Ele s'au întors apoi neatînse de focul aprig al artileriei italiene.

RĂFUIALA CU SERBIA

— Succese pe tot frontul sârbesc. — Trupele aliate au mai luat de la sârbi orașele: Lazarevac, Aranghelovaț, Markovac, Palanca, Krjazevac. — 12 tunuri și multe provizii capturate. — Răscoala albanezilor contra sârbilor la Kossova. — Flota rusă bombardează porturile bulgare. — Varna și Burgas.

Situația în care se află acum Serbia și armata ei, e una din cele mai desnădăjduite situațiuni ce i-a fost dat să treacă vre-odată o țară și o armată. — Cercul care înconjură Serbia, de către armatele germane, austro-ungare și bulgare, devine tot mai strîns. La nord și sud armata mare a lui Mackensen înaintează ocupând toate liniile de comunicație ale sârbilor, și un teren de 70 klm. lățime la sud de Belgrad. Dela răsărit armata bulgară înaintează mereu stăpânind acum toate punctele principale pentru a pătrunde în inima Serbiei — afară de cetatea Pirot, care în momentul de față e înconjurată de toate părțile de trupele bulgare.

După ce trupele aliate au trecut Dunărea și la Orșova, sârbii au văzut că e zădărnice ori-ce împotrivire pe malul dunărean. Satul Tekia peste drum de Orșova, este distrus de obuzele tunurilor de 42 centimetri.

Pe ziua de 26 Oct. au venit următoarele vești despre ofensiva în Serbia:

Trupele austro-ungare au respins la granița Bosniei, la Vișegrad, batalioane sârbești și muntețene. Armata lui Kövess se apropie de Kolubara de sus și de orașul Valjevo, în care a intrat deja cavaleria noastră. După lupte înverșunate, diviziile austro-ungare au smuls înălțimile la sud și sud-est de Lazarevac. Trupele germane au luat orașul Aranghelovaț și înălțimile la sud de oraș, apoi localitatea Markovac și pozițiile sârbești la sud-est de Petrovac. Regiunea muntoasă din spre Dunărea, la răsărit de strâmtoarea Clisura este curățită de dușman. 3 tunuri sârbești au fost capturate acolo. Germanii au mai luat localitățile Laole, Kucova,

prinzând 960 sârbi. In orașul sîrb Kladova, care e situat peste drum de orașul românesc Turnu-Severin, au intrat încă Sâmbătă seară trupele austro-ungare. In oraș au izbucnit mai multe incendii, provocate de soldați sîrbi și ruși, cari au vrut să distrugă depozitele de munițiuni și alimente.

Cea mai mare parte din populația sîrbească din Kladova, vie-o 2000 locuitori s'au refugiat pe teritoriul românesc.

Pierderile generale ale sârbilor se evaluează până acum la 23 mii oameni. Arhiva statului sîrb și aurul din banca națională sârbă au fost transportate în Grecia, la localitatea Florisa.

— Comunicatul oficios bulgar sosit la 27 Octombrie, dar cu data de 25 Octombrie, anunță că înaintarea armatei bulgare continuă pe toată linia. La Negotin, bulgarii au găsit mari provizii de făină și ovăz. In portul dunărean la Kussijak, la apus de Prahova, bulgarii au pus mâna pe 4000 jiletce blânite, 2000 mantale, 2 mii bonete militare, 300 lăzi cu munițiuni. La Knjazevac s'au luat dela sârbi patru tunuri, 6 care cu munițiuni, și au fost prinși un căpitan și 30 soldați sârbi. La Kossovo, populația albaneză a provocat o rebeliune armată contra sârbilor.

Rapoartele dela 27 Oct. anunță:

La răsărit de Vișegrad, trupele austro-ungare au smuls dela dușman înălțimile de ambele părți ale satului dela granița, Dobrunj. Armata generalului Kövess a respins pe sârbi în munții la nord de Grn Milanovac.

Forțe austro-ungare au alungat cu baioneta pe sârbi din pozițiile lui de la înălțimile Topola. Armata germană care operează de ambele părți ale Moravei, au câștigat culmile la sud de Raca și înaintează până spre Mlava. Grupul de armată din Orșova a pătruns în localitatea Brza Palanca. La Kladova au fost capturate 12 tunuri grele și mari provizii de munițiuni, alimente și vestminte. Detașamente din forțele bulgare cari luptă la apus de Negotin au stabilit legătură cu trupele austro-ungare și germane. Armata bulgară care a pornit contra localității Knjazevac, a luptat eri în partea de răsărit a orașului.

Höfer, mareșal locot.

Raportul german comunică:

La răsărit de Vișegrad am luat satul Dobrunj. Armata generalului Kövess și Gallvitz au respins pretutindeni pe dușman unde a opus rezistență. Cu forțele principale am ocupat linia generală Valjevo-Moravci (pe Ljig) — Topola, la răsărit de ea, râul Iasenica, apoi Raca și de ambele părți de Svilajnac, am trecut Resava. In valea Pek am luat localitatea Neresvica. Forțele cari au înaintat la sud de Kladova au capturat la Kladova 12 tunuri grele. La Ljubicevac (pe Dunărea la răsărit de Brza palanka) a fost stabilită legătură cu armata generalului Bojadiev prin patrulă de ofițeri. — Aripa dreaptă a acestei armate urmărește pe dușman dela Negotin în direcția nord-vestică și sud-vestică.

Șeful Statului major.

Comunicatul oficios bulgar anunță:

Trupele bulgare au raportat importante succese în împrejurimile Knjazevatului, ocupând acest oraș. Pe lângă aceasta trupele bulgare au luat cu

asalt puternica poziția Drenova-Glava, care formează cheia pentru ținutul întărit al Pirotului.

— »Universul« din București într'o ediție specială publică o telegramă din Balcic, după care de Mercuri, 4 ore dimineată, 16 vapoare de război bombardează porturile bulgare Burgas și Varna, la o depărtare de 10 klm. de Balcic.

Palatul regelui Bulgariei din Euxinograd a fost viu bombardat. Bombardarea a durat până la 10 dimineată. Flota rusă mai staționează acolo.

Noui propuneri făcute de Ententa Greciei

Reprezentanții Ententei au făcut guvernului grec noi propuneri, în sensul că Ententa nu pretinde dela Grecia o participare activă și imediată în război contra Bulgariei sau puterilor centrale, ci să se pronunțe numai în principiu că e în contra puterilor centrale. Ententa a mai comunicat că apreciază temerea guvernului grec de a se vărsa fără folos sîngele cetățenilor greci, și Ententa garantează că nici un soldat grec nu va fi expus focului dușman, dacă Grecia va permite numai ca debarcările de trupe în Salonic să continue.

Știrile zilei

Tisza și Românii sibiieni

Ministrul președinte contele Tisza a trimis o mulțumire președintelui »Reuniunii de muzică română din Sibiu, d-lui ascs. cons. Triteanu, în care exprimă recunoștința publicului sibiian pentru jertfa patriotică și în special al fraților Români, cari s'au distins prin zelul lor extraordinar.

(Adaugăm că »S. D. Tageblatt« n'a vrut să publice această scrisoare, rugat fiind.)

Tisza ne spune: »Frați Români!

E un moment de însemnătate

E primul când maghiarul nobil

Românului îi zice: frate.

Dar este și o semnificație,

Măgulitoare pentru noi,

In ce popor se pot 'ncrede

Maghiarii 'n vremuri de nevoi...

Haralamb Călmăr.

O conferință a episcopilor

Eri, Mercuri, la 10 dimineata s'a întrunit în sala seminarului central din Budapesta, sub președinția primatului dr. Csernoch, prima conferință a episcopilor din episcopatul catolic, dela izbucnirea războiului. Pe lângă episcopii catolici au participat și episcopii români, dr. Demetru Radu din Oradea mare și dr. Traian Valeriu Frențiu din Lugoj. S'au scuzat absența Mitropolitul

dr. Victor Mihali (Blaj) și episcopul Gerlei dr. Vasile Hosszu.

Conferința s'a ocupat de chestiunea ajutorării orfanilor din război, printr'o acțiune socială, predarea clopotelor din biserici pentru trebuințele războiului, acțiunea pentru înființarea unei biserici «Votie» naționale și chestiunea semnării la al treilea împrumut de războiu.

Un consiliu de ministrii ungar

s'a ținut ieri, Mercuri, în palatul președiu din Buda, sub președinția contelui Tisza.

Dr. Dumba la Viena

Ambasadorul Austro-Ungariei la Washington, dr. Dumba, rechemat de la postul său, după o lungă călătorie din America, a sosit ieri la Viena, și va refera detaliat ministrului de externe asupra faptelor ce îi s'a imputat de către guvernul Statelor Unite.

La Brașov se va încheia tirgul de cereale din România pentru puterile centrale

Ziarele germane anunță că s'a stabilit o înțelegere între societatea centrală de cumpărări din Berlin, oficiul de vânzare de cereale pentru război din Viena și societatea ungară de produse pentru războiu din Budapesta, în scopul înființării unui oficiu central comun pentru cumpărări de cereale din străinătate.

E vorba ca filiala societății ungare, în Brașov, să facă toate cumpărăturile necesare celor trei state: Germania, Austria și Ungaria.

Cumpărăturile de cereale să nu se facă pe termen, ci numai acele imediat livrabile.

Inrolarea glotașilor de 39-42 ani,

este anunțată definitiv pentru 3 Noiembrie st. n.

La al 3-lea împrumut de război

au mai semnat sume mari: Episcopul Al. Parvy 700.000 coroane, Episcopul V. Batthyany 1.140.000 cor., episcopul I. Glattfelder 2 și jum. milioane, comuna Canija jumătate milion cor., contele Al. Erdödy 200.000 cor., orașul Pojon 2 milioane și jumătate cor., comitatul Bihorului 1 milion cor., orașul Sătmar 200 mii coroane.

O conferință a dlui prof. Iorga

La Academia română din București, profesorul Neculaie Iorga și-a desvoltat o comunicare, despre «Sârbii, bulgarii și Românii din Peninsula balcanică». Intre altele d. Iorga a spus:

Rostul actualului războiu sîrbo-bulgar, nu s'ar înțelege, dacă s'ar căuta numai cauzele din cari izbucnesc aiurea conflictele armate. Scopul ce se urmărește într'un războiu este sporirea etnică. Popoarele balcanice trăiesc însă în atmosfera de idei a evului mediu.

Atât Bulgaria, ca și Grecia, Serbia și Imperiul otoman nu fac altceva decât continuă politica medievală.

Ca să înțelegem aceasta, ar fi trebuit ca generațiile întregi românești să fi primit aceeași educație ca și generațiile corespunzătoare de peste Dunăre.

Numai așa am înțelege acum pentru ce Bulgarii nu admit ca Macedonia — ori-cine ar lovi-o — să fie altfel de cât bulgărească.

Sârbii, — cu tot curajul lor, demn de admirație, — suferă de acelaș anachronism. Pentru că regele Dușan a reușit altădată să formeze un stat până în Albania și aproape de Constantinopol, Sârbii cred că tot ceea ce forma altădată statul lui Dușan este moștenirea lor.

Tot astfel Grecii vor să întindă marginile unui imperiu bizantin restaurat peste țări cari nu sunt cituși de puțin grecești.

Convocarea parlamentului ungar

Camera ungară va ține prima ei ședință în sesiunea de iarnă, la 25 Noiembrie. La ordinea zilei pe lângă proiectul asupra indemnității vor fi o serie de alte proiecte de legi, despre cari consiliul de ministrii n'a luat încă o hotărâre. Sesiunea aceasta a parlamentului ungar, va dura până la mijlocul lui Ianuarie

La șezătoarea culturală

a Secțiunii române a P. S. din Budapesta ce are loc Duminecă, 31 Oct. c. în localul Sindicatului tipografilor (VIII., Kőlcsey-utca 2), în afară de program, d-l Ioachim Dordea, artist dramatic, va da concursul său, declamând câteva bucăți de Coșbuc, Goga, etc.

Amnestia pentru delicta politice

Monarhul, la propunerea ministrului de justiție, a dispus încă la 16 Octombrie, să se sisteze orice urmărire judiciară contra delictelor politice săvârșite înainte de război. Amnestia aceasta are în vedere pe membrii partidului socialist, pentru agitațiile făcute în presă sau în întruniri publice, și pe membrii partidului republican.

O catastrofă în conductul de apă din Budapesta

s'a întâmplat Marți la prânz în bulevardul Terez, iar în cursul nopții în strada Vaci. Spărgându-se tubul principal al conductului de apă, o coloană de apă a izbucnit din mijlocul străzii, lângă bulevardul Andrassy, ridicând pietri și trotoarul, — așa că s'a produs o mare spărtură în stradă. Apa venea în valuri mari, și n jumătate ceas, bulevardul Elisabeta, Terez și străzile laterale erau inundate. Apa a intrat în pivniți și în magaziile subterane, producând mari pagube. Circulația tramvaielor a fost întreruptă pe o mare întindere. Ca nenorocirea să nu ia dimensiuni mai mari, primăria a trebuit să închidă conductul de apă — așa că aproape jumătate din Pesta a rămas fără apă câteva ceasuri. Iar când s'a dat drumul apei mai târziu, ea era galbină, imposibilă de consumat. În cursul nopții, s'a produs în alt colț al orașului, în strada Vați, acelaș accident. Din cauza opririi apei, presiunea ei a fost atât de mare, încât a produs o altă spărtură a tubului, de astădată în această stradă. Și aci s'a produs o inundație, care a întrerupt curentul electric, circulația tramvaiului, apa intrând în ateliere, în fabrici, în magazii, etc. Și toata ziua de Mercuri, populația Pestei a suferit de lipsa de apă. La cafenele și cofetării, nu s'a servit apă.

Serviți țarei și vouă, plasând pe interese bune banii cruțați la al III-lea împrumut de războiu.

Stipendiu de călătorie pentru meseriași

Magistratul orașului Sibiu ne vestește, că va da pentru anul 1916 un stipendiu de călătorie de 400 coroane din fondul Francisc Iosif, întemeiat de orașul liber Sibiu întru aducerea aminte de glorioasa suire pe tron a Maiestății Sale.

La acest stipendiu pot reflecta (sânt îndreptățiți) acei tineri meseriași, fără privire la confesiune și naționalitate, cari au absolvat (au trecut) cu rezultat eminent școala industrială de învățacei (ucenici) sau vr'o altă școală de specialitate din Sibiu și cari, în scopul înmulțirii cunoștințelor, doresc să se perfecționeze în străinătate.

Unul și acelaș stipendiat poate să fie considerat și de 3 ori după o altă la acordarea stipendiului, dacă poate dovedi, cu acte vrednice de crezământ, că a cercetat vr'o școală industrială de specialitate și că timpul petrecut în străinătate l-a folosit în scopul perfecționării sale.

Cererile scrise de mâna competentului, și documentate în regulă, să se înainteze cel mai târziu până la 10 Nov. n. c. la numitul magistrat.

Sibiu, 21 Octombrie 1915.

Comitetul «Reuniunii sodaliilor români din Sibiu»

Victor Tordășianu președinte, Ștefan Duca notar.

Localurile de amuzament la Budapesta

— Joi, 28 Octombrie —

Vigszínház

Onagysága ruhája, piesă de Knoblauch Edward. Traducere de Heitai Jenő. — Inceputul la ora 8 seara.

National- (Royal) Orfeum

Teatru de varietăți cu un bogat program dela 8 seara până la 12. În frunte e celebra trupă de acrobați chinezi «Csi au-Csau», apoi umoristul german Haupt, două comedii, și multe alte atracțiuni.

Tővárosi Orfeum

Teatru de varietăți, inceputul la 8 seara. În program Tanagra, o glumă muzicală, în care joacă Grey, Sasanow, Poincaré, Nichita, d'Annunzio. Apoi suoriile Carré, Johnson și Johnson, varietăți, etc.

Télikert

Teatru de varietăți. Inceputul la 8¼. Opereta «Lanțul de trandafiri». Piesa rusescă cu cântări: «Spre Kiew». Rátkai, Ilonka Kormos. Operete.

Uránia Színház

Inceputul la ora 8 seara. O trupă germană din Dresda joacă un ciclu umoristic în 3 acte: Pace în război (Frieden im Krieg).

Kristálgalota (VI., Szerecsen-utca 35.)

Teatru de varietăți. Inceputul la 10 seara. Program strălucit, în frunte cu Trude Voigt, admirabila cabaretistă, în o piesă senzațională: Al-teța sa se logodește. Și celelalte 20 atracțiuni străine.

Cabareul lui Kőváry

Dansuri senzaționale, «E Ry Starling», George Flauer «Extra comical».

Editor și redactorul responsabil: D. Birăuțiu
Tipografia «Poporul Român», VII., Eka-utca 84.